

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilatkozatok és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.
Megjelenik hetenként egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . K 10—
Fél évre . . . . . 5—
Negyed évre 2-50
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilttérre postaközlő 50 fillér.

Felolvasó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lejtápolgató:
STRAUSZ SÁNDOR.

Angol ideálok.

Londonban elfogadtak egy határozati javaslatot, mely szerint folytatni kell a háborút mindaddig, míg a szabadság és igazságosság ideáljai győzedelmeskednek.

Szép frázis. Nézzük a lényegét: ország önkénykedés és elnyomatás — a szabadság ideálja! Védtelen német foglyok kínzása Franciaországban, különösen pedig Afrikában; politikai gyilkosrendszer Szerbiában, olasz árulás, portugál hajórablás, japán hállatlanság német tanítómestereikkel szemben: ez a »szent ügy igazságossága«!

De most lássuk magát a magasztos ideálokért harcoló Angliát! Nem Anglia-e az, amely a világtörténelemben páriát rítkító cinikus brutalitással eltiporta Görögország semlegességét és a legszemérmelenebb módon végrehajtott kiehaztatással politikailag leigázta a görög népet? Ugyanaz az Anglia, amelynek kormánya még ma is álszenteskedve hirdeti, hogy Belgium semlegességének megsértése miatt elegyedett a háborúba. Nem Anglia volt-e az, amely példátlan kegyetlenséggel és örült boszuvágygyal igyekezett levetni az ir felkelést, lelőveit asszonyokat, gyermekeket, bűnösöket épp úgy, mint teljesen ártatlanokat? Ugyanaz az Anglia, mely a központi hatalmakat ki akarja rekeszteni a civilizált államok sorából, csak azért, mert igazukat merik védeni. Nem az angol kormány volt-e az, amely helyeselte Mc. Bride kapitány gyáva »Baralong« — gyilkosságát? Nem Londonban történt-e, hogy a világ egyik legnemesebb ideálistáját, Casementet felakasztották és nem engedték meg, hogy holttestét tisztességesen elhantolhassák? Ugyanaz az Anglia, amely kigyót-békát kiált, hogy a németek elítélték Fryatt kapitányt,

a tengeri franktirórt. Nem Anglia vezeli-e a népjogellenes kiehaztatási hadjáratot asszonyaink és gyermekeink ellen? Nem Anglia akadályozza-e meg, hogy a legnélkülözhetőbb gyógyszereket Amerikából behozhassák? Francia szövetségeseivel együtt nem Anglia léghajósai dobják-e bombákat meg nem erősített, békés lakosságú német városokra? S nem Anglia-e az első, amely megbotránkozik azon, hogy a megerősített angol helyekre velett bombák akaratlanul asszonyokat és gyermekeket is sértenek meg? Nem Anglia és Franciaország vonultatják-e fel ellenünk a szines bőrűeket? Ugyanaz az Anglia, amely tiszteletet követelő előkelőséggel jelenti ki, hogy a hun hordák ellen kénytelen harcolni. Minden óvás és panasz da cára, nem törődve szerződéseikkel és népjoggal, nem Anglia-e az, amely elrabolja a hollandi halásztól a hajókat és rakományait? Ugyanaz az Anglia, amely a kis nemzetek oltalmazójának adja ki magát és azt írja zászlajára: Szabadság és becsületesség a kereskedelem és jogegyenlőséget minden kereskedelmet üző nemzetnek. Ugyanaz az Anglia, mely olasz és francia szövetségeseinek hallatlan uzsoraárakon enged át hajóhelyet és kőszent és a postarablás meg fekete listák rendszerével magához akarja ragadni — különösen az Egyesült Államoktól — a világaluralmat.

Mindaz azonban nem zavarja Angliát abban, hogy erkölcsöket bíráljon és a szabadság és igazságosság előharcosaként lépjen fel.

Hogy a franciák ennek a rafinált angol szinészkedésnek beugrauk, azon nincs mit csodálni, mert az angol komédiások nagyszerűen értenek ahhoz, hogy a fogékony lelkületű, könnyen hevülő gallokat hálojukba csalják.

Sokkal higgadtábban ítéljük meg az angol ködfátyoképeket az oroszok, akik nagyon jól tudják, mit kell tartaniok az angol ideálokról.

Mi a mi leghatásosabb védelmünk az angol álszenteskedés ellen? Nem más, mint a tett, amely elvégre mégis csak erősebb minden szónál és hazugságnál. Tetteink nyomán fogja felismerni egész Európa, kivétel nélkül, hogy Anglia vampirja a világnak és aszerint fog vele elbánni.

Csalán gyűjtése a hadsereg részére.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter m. é. novemberben a hadügyminiszternek a hadseregére vonatkozó hasonló intézkedési kiegészítéseképpen az iskolákat a családnak, mint gypocot pótló növénynek gyűjtésére hívta fel. A hadsereg, valamint az ifjúság által gyűjtött csalán feldolgozása oly megfelelő eredménnyel járt, hogy most a földművelésügyi miniszter a felnőt polgári lakosságot is felhívta a gyűjtésben való közreműködésre. Erre való tekintettel azt a kívánását fejezi a miniszter 10051. sz. rendelete, hogy az iskolák is részt vegyenek a gyűjtésben, aminek a folyó évben az a legcélszerűbb módja, hogy az iskolai gyűjtés a felnőt polgári lakosság gyűjtésével kapcsolatosan történjék. Ezért a miniszter arra kéri, az iskolák vezetőit, tanítóit, tanárait, növénydekeit, hogy a csalán gyűjtésénél a folyó évben is működjenek közre a buzgósággal, amelyet ez a hadsereg harcoképessége szempontjából nagyfontosságú ügy megérdemel.

A felnőt polgári lakosság gyűjtését, illetőleg a gyűjtés vezetését a miniszter a községi előjárásokhoz intézett utasítása szerint községeként a községi előjárás által

Csendesek a mezők.

Csendesek, kihaltak, üresek a mezők,
Valahányszor járom,
Az egykori szorgos sürgést-forgást rajtuk
Keresve se látom,
Elvétre csillan meg s csendül meg egy kasza
Erőtlen kezekben,
Asszony s gyermek vágnak zilált, kusza rendet
Könnyel a szemekben.

Nem hallani nesztét vig legényseregnek,
Messez tájon vannak, . . .
Nem hordja a szellő szerie a rónákon
Hangját dal s kacajnak, — —
Távol idegenben, röpöködő golyók közt,
Élet halál harcban
Veszendőben vannak a szilaj legények,
Mi meg itthon gyászban.

Még madár sem dalol mezőnkön, mint régen,
Pitypalaty szó nincsen,
Nem szállong rozskotón a dalos pacsirta
Az illatos légben —
Lepkét is nagy néha láthatunk csapongni
Virágról virágra,
Mert olyan kietlen, oly sivár a mező,
Alig van virága.

Egy-egy árva kakuk szólal meg időnként
S ha kérdezem tőle:
»Mondd meg kakuk madár, e nagy világgyászunk
Mikor lesz már vége?«
Méla bús hangjának számlálgatom hanyát:
Egy — öt — tíz — husz — százig — —
S igeza van néki; legyen bár majd béke —
Sokáig lesz gyász itt! . .

Zombory Gyula.

Aforizmak.

Irta: Szivoncsik Antal.

A világháborúban az itthonlevők egyik legismertebb ellensége: a nagy drágaság! Niucs város, falú, ház, ahová ez a kellemetlen vendég be ne tette volna a lábát. Fintorgatjuk is orunkat, ha csak a szagát érezzük, úgy jóllaktunk vele. A hadvezetőség ezt észrevette s most mindent megtesz, hogy ez ellenségetőlünk távolítsa. Így a húshiány megakadályozására a tisztikar tagjai időről-időre bakot lönek.

Hölgyeink e világháborúban példás türelemmel viselik szeretteik távolletését. Mártírként nélküldzik őket és a nagy drágaság miatt megel-

gesznek egy közös udvarlóval: a divattal. Ugye mily nagy önfeláldozás?!

Községünk munkássága e világháborúban kétszerez. Vannak ugyanis oly önfeláldozó lelkek, kik a lisztjegyek életbelpése óta nem riadnak vissza attól, hogy az éjjelt nappallá tegyék és embertársaikon segítsenek, mert hát a lisztjegy is csak akkor ér valamit, ha lisztet is adnak érte. Ezért kitüntetéssel érdemelnek!

Repülők korát éljük! Napilapok a háború eseményein kívül repülésekről, lesuhanásokról írnak! Nem csoda, ha az emberek a repülés szellemétől át vannak hatva. Így a minap éjjel, amint az állomásról hazafelé tartottam ép az orrom előtt röplött ki egy alak a korcsmából. Leszuhant, de oly szerencsésen, hogy gépjének semmi baja. Már jóval nagyobb szerencsével szállt a magasba községünk oly sikeresen, hogy a húsárával még most is ott kering. A szomszéd városok bámulják hősiességét, de utólnérni nem bírják, illetőleg nem akarják, mert már ők lejjebb szállottak. — —

Az őszi vihar, mely fölfordítani akarja a világot, továbbviszi a mezei virágok és fűvek magvait,

erre felkérendő bizalmi férflura bizza. A bizalmi férflu vezetői a polgári lakosság gyűjtését, gondoskodik a gyűjtött csalán megőrzéséről, a katonai hatóság útján való elszállításáról és kifizet a gyűjtőnek közvetlenül vagy a közs. előjárás útján minden 100 kg. száraz csalánkóró vagy levél után hat koronát. Magát a bizalmi férflut minden 100 kg. csalánkóró vagy levél után 2 K illeti meg. Ezzel szemben az iskolai ifjuság gyűjtését tanítók, tanáraik vezessék, s a szárlást is maguk végzik. Az így gyűjtött csalánt is a községi bizalmi férflu elszállításáig végezt a katonai hatóságnak bejelenti s a gyűjtési díjat, (100 kg. után) 6 K-t a gyűjtésben résztvevőknél megfizetésére, 2 K-t pedig az iskolai gyűjtés vezetőjének kifizeti, illetve kifizeteli. Az így gyűjtött csalánért a bizalmi férflut a 2 K díj nem illeti meg.

A rendelet továbbá utasítást is foglal magában a csalán gyűjtésére vonatkozólag, hogy mikor s hogy gyűjtendő s hogy szárltandó, költendő és szállítandó.

Közgazdaságunk jövője.

Békekötés után közgazdaságunknak két-sékvívül hatványozott tevékenységet kell majd kifejtenie. Még a háború előtti serény munkálkodásnál is fokozottabb erőfeszítésre lesz szükség, különösen a következők körül: a honvédelem felrészítése, a közlekedési eszközöknek a békés követelményeknek megfelelő karbanyelzése és kibővítése, a háború kltörése miatt abbahagyott építkezések bevégezése és új építkezések, az ipari műhelyeknek nagyobb igényeket szolgáló átalakítása, az okszerű gazdálkodás helyreállítása, a marhaállomány kiegészítése, a külkereskedeleme megélénkítése, a tengeri hajózás újrafelvétele, a kikötők kijavítása, a háborudulta községek újraépítése és a szövetségesekkel kezdődő békés együttmunkálkodás fokozása.

Ezek az óriási munkaprogramnak a keresztülviteléhez megfelelően nagy munkaerő szükséges. A frontról visszatérő munkaképes harcosok nem fognak munka nélkül maradni. A munkabérek leszállítására jó soká gondolni sem lehet. Együttal nagyon meg fog ódni a nyers- és az ipari segédanyagok iránti kereslet. Az árucikké árcsökkenése e nagy kereslet miatt kizártnak tart-

elsőpri a mogyoró és egyéb erdei fák gyümölcsseit, hogy kinőjenek a messzeségben és új gyümölcsöt hozzanak. E vihar veti tehát a jövő tavasz virágait, a jövő év gazdagságát.

Hogyha Isten hibádon kívül küld rád megpróbáltatást, örülj neki. E megpróbáltatás, e vihar veti a te szerencsédet.

* * *

Panaszkodik a peszimizista:

»Bárca békében és boldogságban érném el az öregkört! Az ember feje fölött lóg a halál, lépésről-lépésre követ a járvány, minden pillanatban házába léphet a tifusz, nem tudod, óh ember, nemcsak hogy egy nap, de egy pillanat múlva mi vár rád, minő szerencsétlenséget küld számodra az Isten.«

Teljesen igazad van peszimizista. Föl kell azonban hívnom figyelmedet, hogy nemcsak Isten, de az emberek kezéből is sokat szenvedhetsz. Hiszen az emberi törvény ítélhet büntetésre, küldhet börtönbe, akasztófára. —

Nem akarsz lögni? Él egyetértésben a törvénnyel. Akarsz békés napok öreg napokat? Él egyetértésben Istennel.

haló; a kereslet már azért is emelkedni fog, mert mindenkinek az lesz az igyekezete, hogy készleteit mindenestre szaporítsa, — a háboruban beállott anyagihiánynak erre a visszahatásával feltétlenül számolni kell. Minthogy pedig a háború után következő nemzeti munka — mint már említettük — még a háború előtti megfeszített munkánál is nagyobb lesz: szükségessé fog válni, hogy az őzszea szakérők gondos együttműködést fejtsenek ki közgazdasági tevékenységünknek helyes irányba való terelése céljából.

Sok függ természetesen a békeszerződés feltételeitől, a ki- és bevétel módzatainak megállapításától. Kérdés: kívánatos e, hogy külföldi áruk akadálytalanul, óriási mennyiségekben özönöljenek be az országba? Azt hisszük, pénzügyi érdekeink megkivánják, hogy a bevittelt a kivittelt összhangba hozzuk, mert különben árkatasztrófának tesszük ki magunkat.

Bizonyos, hogy azok, akik a háborun nyereszkedtek, a nagy nyereségükkel megnövekedett tőkájüket élék közgazdasági tevékenység kifejtésével kamatoztatni vágyakoznak és ezek részére a nyersanyagok behozatala igen kívánatos, aminthogy egyébiránt kívánatos iparunknak is. De mégis vigyázni kell arra, hogy a behozatalt megfelelő, vagy legalább is megközelítő kivittellel ellensúlyozhassuk.

Hogy a háború áraknak rohamos esésére nem számíthatunk, az ugyan kevésbé vigasztaló kilátás a kevésbé módos és a szegény emberek számára; ámde magára az egész közgazdaságra nézve ez nem szerencsétlenség, mert a magas árak a termelést és a kereskedelmet élénkebb tevékenységre ösztönzik. Félni csak attól kell, hogy a válalkozási kedv spekulációvá fog fajulni, amint ezt, fájdalom, már a háború alatt is tapasztaljuk.

Talán nincs is már oly messze az az idő, amikor a békés munka nagyobb fáradalmi várnak reánk, amikor mindenkinek a maga helyén meg kell mutatnia, miként tud a saját és a haza jólléte érdekében dolgozni.

Jó lesz erre minél előbb előkészülni, mert a Hazáért nemcsak meghalni, de élni is kell tudni.

K Ü L Ö N F É L É K.

A honvéd.

*Büszke nevünket világ csodálja
S rettegve áll a szarok, a gyáva.
... Kurta, szük nadrág s számozott sipka ...
Gondoljunk csak a multra vissza!*

*Hogy megvetettek, gyűlöttek, szántak;
Hogy tölünk vajmi keveset várnak;
Gúnyos mosollyal itt-ott kisérték:
Ilyenek vajjon a hős vitések?*

*S hogy jött a zápor fergeteg nyomán,
Vadul dühöngve tombolt az orkán;
Hogy milljó hadnak réme kísértett:
Minden vészelyben a honvéd vérsétt.*

*És győztünk és szálltunk sok viadalra
És bánat s keservünk sirt minden dalba!
Mik voltunk s vagyunk? Többek, mint régen?
Vagy hogy más csillag járja az égen?*

*És ha majd csend lesz, szent béke napja,
S illő jutalmát kiki megkapja:
Hajh! majd felharsan a gúnyzó: *Habt acht!*
S újra feledt vagy, szegény szük nadrág.*

László Alajos.

— **Szent István napja.** A legnagyobb nemzeti ünnep napja meglehetősen csendesen köszöntött be és mulott el. Csak egy-két nemzeti lobogó emlékeztetett első szent királyunkra, a magyar állami élet meglepőremtőjére. No meg az ünnepi istentisztelet is, mely busgó ájtatos közönséget hozott össze a Ferenciek templomába. Ott láttuk a hivatalok főnökeit, intézetek vezetőit is. A szent beszédet Varga Wolfgang hittanár mondotta, megemlékezve Szent Istvánról, a világháborúról, a drágaságról s mindazokról a lelki feltételekről, melyek a hazafiasság által felpáncélozva a nemzetet a küzdelemre s a végleges győzelemre képesítik. A beszéd nagy hatást keltett. A szent misét Kun Lajos tábori lelkész végezte asszisztenciával.

— **Hadi fogságban.** Orosz fogságba került kedves fiatal poétánk, László Alajos honvédhadspród, a csáktornyai tanfőképző-intézet tavalyi növendéke is. Ő sem kerülhette ki a sorsát. Pedig mily bátran harcolt az orosz harctéren s lelkesítette társait, miről a lapunkban megjelent szellemes tárcái és bájos versikéi is tanuskodnak. Ma is közlünk egyet, ezek közül valót. Ebben is büszke arra, hogy magyar honvéd. De most majd elhallgat. Lesz most elég alkalma elmélkedni előlött, hogy a hadviseléshez nemcsak bátorság, de szerencse is kell!

— **Kitüntetés.** Ferenc Salvator főherceg Ő fensége, mint a Vöröskereszt Egyesület védnökhelyettese Ő felségétől átruházott határkörében a katonai egészségügy körül szerzett kiváló érdemei elismerésül a Vöröskereszt hadiékítményes bronzdíszérmét és a díszoklevelet díjmentesen ajándékozta Dura József százköi áll. tanító nejeinek, aki a budapesti Rákóczy Ottthon lábadozójában a gazdasszonyi teendőket látja el. A kitüntetett tanítóné férje az orosz fronton teljesíti nagy feladatát, mint önkéntes tizedes, immár két éve.

— **Hősi halál.** Hirschmann Lóó csáktornyai gabonakereskedő és családját nagy csapás érte. Egyetlen fiuk, Gyula, 48. gyal. ezredbeli hadapródjelölt, az északi harctéren, a Zalozce körül vívott harcokban, augusztus 6-án reggel egy roham alkalmával hősi halált halt. Egy ellenséges golyó hasba lőtte s végzett 20 évre terjedő ifju életével. A fiatal hőst Nesterowzében temették el ideiglenesen. A mélyen sujtott szülőket igaz részvét veszi körül, mert alig egy esztendeje hogy másik fiukat elvesztették s vőjük, Gänger Jenő dr. törzsorvos is orosz fogságban sanyalódik. Noha már május 26-ika óta, mint kicserélt orvos, utban van hazafelé az egyik orosz fogolytáborból, mégsem tudja, hogy ez idő szerint hol, merre van? Egy, a harctérről augusztus 13-áról kelezett levél szerint aug. 6-án Sáfrán Oszkár e. é. ő. szakaszvezető, a csáktornyai tanfőképző-intézet növendéke súlyosan megsebesült és Sáfrán Lajos, Kolmanics Viktor, Bérczi (Hampamer) Lajos, Hauer János és Dollár Ferenc csáktornyai fiuk orosz fogságba estek. Orosz fogságba jutott egy másik alkalommal Krall Vince okl. tanító 48. gyal. ezredbeli hadapród is.

— **Vármegyei választmányi gyűlések.** A folyó évi szeptember hó 11-én tartandó törvényhatósági bizottsági rendes közgyűlésre az 1917. évi háztartási költségvetés összeállítása és a jegyzői fizetési alap 1915. évi számadásainak a megvizsgálása céljából az állandó választmány ülése folyó évi au.

Szeptember hó 26-án, a közgyűlésen felveendő egyéb ügyek tárgyalása véget ért pedig folyó évi szeptember hó 4-én d. e. 9 $\frac{1}{2}$ órakor fog a vármegyeház gyűléstermében megtartani.

— **Névtelen jótékonyág.** A csáktornyai Vörös Kereszt főkegyeléhez, — magukat megnevező adakozóktól a múlt héten 2 ízben is érkezett jótékony adomány. Az egyik adomány 50 K-ról, a másik 35 K-ról szól. Fogadják a nemesszívű adakozók ez uton is az elnökség köszönetét.

— **Beíratások az áll. elemi népiskolában.** A csáktornyai m. kir. áll. elemi népiskolában az 1916—17. tanévi beíratások szeptember hó 1, 2, 3, 4. és 5-én tartatnak meg a Wlassics Gyula-utcai áll. elemi népiskola földszinti tanácstermében délelőtt 8 órától — fél 12 óráig; szeptember hó 6-án a vidéki tanulók vételnek fel. Az ünnepélyes „Veni Sanctae” szeptember hó 7-én reggel 9 órakor lesz megtartva. A beíratásnál minden szülő vagy gyám személyesen tartozik gyermeke Értesítő könyvecskéjét esetleg keresztlevelét vagy születésének anyakönyvi kivonatát bemutatni, nemkülönben az oltási bizonyítványt is, ha a beíratást más módon nem igazolja. A bemutatott adatok hitelessége végett úgy a helybeli, mint a vidéki szülőknél a személyes megjelenés kívánlati. Csáktornya, 1916. augusztus hó 27-én. Polják Mátyás állami iskolai igazgató.

— **Tanítói állások betöltése.** A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter pályázatot hirdet hatszáz elemi népiskolai tanítói állásra. A kérvényt a pályázó a tartózkodási helyére illetékes tanfelügyelőnél szept. 10-ig adhatja be. Az állomás helyét a miniszter a kinevezés alkalmával jelöli ki, amelyet a kinevezettnek elfogadnia kell. Ellenkező esetben a kinevezés semmis.

— **Jótékonyág.** Meider Vilmosné urasszony Marusóvecről 50 koronát volt szíves küldeni a csáktornyai izr. nőegyletnek. Nemes adományáért fogadják ez uton is leg-hálásabb köszönetüket. Az elnökség.

— **Megjött az eső.** Több hétre terjedő állandó hőség és szárazság után, majdnem az utolsó órában mégis kaptunk egy kis esőt. A múlt hét végén eredtek meg az ég csatornáit, eleinte nagy nehezen permetezve, utóbb már nagyobb rátákkal, kiadóbban. A kerti veteményeknek, répának használhat ugyan még, de a sarjunak, kukoricának sok helyütt már nem. A forróságnak azonban az eső véget vetett.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Szent Antal perselyből belölyt 40 korona összegért a jóléti bizottság köszönetét nyilvánítja.

— **Vas kétfilléresék.** A forgalomba hozott vas huszfilléreseket nemsokára a vas kétfilléresre is követték. Az így felszabadult bronzot hadi célokra akarják értékesíteni. Ez idő szerint 26 millió K értékű bronz kétfilléres van forgalomban.

— **Megdrágujt a távirás.** A belföldi, továbbá Ausztriával és Bosznia-Hercegovinával való forgalomban egy szó díja 8 fillér, de a legkisebb díj táviratonként 1 K. Így lehet telegrafálni a megszállott orosz, szerb és montenegrói területekre is. Hírlap-táviratok díja a belforgalomban 3, Ausztriával stb. 4 fillér szavanként. A mellékdíjak egyelőre nem változnak.

— **Állandó mozi.** Ma, aug. 27-én, a Rákóczi-utcai moziban megtartandó előadá-

sok műsora: Hadi hirodó (legújabb harctéri felvételek); A szarvasbánya (háborús epizód négy felvonásban); Búrura derü (vígjáték 2 felvonásban). Előadások d. u. 1 $\frac{1}{6}$ és este 1 $\frac{1}{9}$ órákor kezdődnek. — Szeptember 3-án előadásra kerül Vergődő szívek, magyar film-szenzáció 5 felvonásban. Jegyek előre vált-hatók.

— **A nagy szünet meghosszabbítása.** A háborúsülte különféle nehézségek és érdekek szem előtt tartásával a közoktatásügyi miniszter a közóhajnak engedett s a nagy szünetet kitöltte. A miniszter ugyanis kiadott rendeletével intézkedett, hogy a középiskolákban, a felső kereskedelmi iskolában, tanítóképző intézetekben, polgári iskolákban s egyéb középfokú intézetekben a tanév csak szeptember 15-én kezdődjék, amikor is a beíratások 11-én veszik kezdetüket. Internátussal kapcsolatos intézelek kérhetik a tanévnek október 1-én való megkezdését. A csáktornyai áll. tanítóképző-intézetre nézve, mert növendékei mind idegenből valók s az ellátásuk rendkívüli nehézségekkel jár, a tanév megnyitását illetőleg október elsejét fogja az igazgatóság a kir. tanfelügyelőség-nél javaslatba hozni s így a tanév ebben az intézetben előreláthatólag október elsején fog kezdődni.

— **Az új iskolaév.** A közoktatási miniszter leiratot intézett a vármegyék köz-i gazdasági bizottságaihoz az új iskolaév megnyitása dolgában. A leirat szerint az elemi népiskolák I—III. osztályait már szeptember elején meg kell nyitni és a tankötelesek június végéig tartoznak iskolába járni. A tanulmányos mezőgazdasági népességű községben a III. osztályt csak október elsején kell megnyitni és április 30-án be lehet ismét zárni. Az V. és VI. osztály növendékei, valamint az ismétlőiskolások csak november 15-iktől április 15-éig kötelesek iskolába járni.

— **Maximálják a szappant.** Az általános drágaságban naponként fokozott iramban emelkedett a szappan ára. Amibékében 10—16 fillérbe került, ma 1 koronánál olcsóbban meg nem kapható. Ez a folytonos és rohamos emelkedés arra kényszerítette a kormányt, hogy a szappan árának maximálá-sával is foglalkozzék. Ugy értesülünk, ez rövid idő alatt meg fog történni, s az e részben fennálló mizériák előreláthatólag, ha nem is érnek véget, de enyhülni fognak.

— **Letartóztatják a sorozásról elmaradtakat.** A kormányrendelet értelmében a közgazdasági hatóságoknak jogában áll a sorozástól elmaradt állításköteleseket, amennyiben azok szökéséről lehet tartani, a legközelebbi sorozásig őrizetbe venni.

— **A malmok csak terményért örölhetnek.** A kormányrendelet adott ki, amelynek értelmében a vámörést végző malmvállalatok, ideértve kizárólag az öröltető félnek házi és gazdasági szükségletére dolgozó vámörölő malmvállalatokat is, búzát, rozsot, kétszerest, árpat, kölest, zabot, tengerit, eltérően a korábban kiadott kormányrendelet intézkedéseitől, kizárólag csak terményben és illető terményben és nem pénzben, vagy fizetségben szedett vámért örölhetnek fel vagy dolgozhatnak fel bármely más módon.

— **Az új cimere és zászló a hadseregben.** A király legfelsőbb rendeletével néhány hónap előtt megállapította a közös intézményeknél és a hadseregben használandó új cimereket és zászlókat. A hadügyminiszter

a minap kibocsátott rendeletével szabályozta az új cimere és zászlók alkalmazásának módját. A katonai hatóságok az eddigi kétfejtű sas helyett ezennel az új cimert fogják használni írásbeli ügyekben. (Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy a hadrakelt sereg-nél már július havában használatba vették az új cimereket ellátott bélyegzőt.) A katonai épületek bejárójánál szintén az új cimert kell elhelyezni; Magyarországon a hadsereg által használt épületeken a rendeltetést a szolgálati nyelven kívül az állam nyelvén is meg kell jelölni. A hadsereg zászlóinak két oldalán kell helyezni az új cimert.

— **Nevelési segítség az állami alkalmazottak gyermekeinek.** A kormányrendelet adott ki az állami alkalmazottak gyermekeinek nevelését előmozdító segítségekről. A rendelet a nevelési segítségnek három fajtáját állapítja meg: 1. évi pénzbeli segítség adományozását (ösztöndj); 2. az alkalmazottak gyermekeinek elhelyezése valamely tanintézetben, vagy önálló nevelőintézetben (ingyenes nevelőintézeti hely) és 3. gondoskodást az állami alkalmazottak gyermekeinek ipari vagy kereskedő pályára való gyakorlati kiképzéséről (gyakorlati, ipari és kereskedelmi kiképzés). Az ösztöndj és ingyenes nevelőintézeti hely segítségével ugy Magyarországon, mint Horvát Szlavonország területén a középfokú és felsőbb iskolák fiú- és leánytanulói részesülhetnek. Nevelési segítségen részesülhetnek: tényleges szolgálatban álló és nyugalomba helyezett alkalmazottak törvényes, törvényesített és mostoha-gyermekei, végül az elhalt alkalmazottak árvája, ha részére nevelési járulék állapítottatott meg.

— **Könyvküldés a hadifoglyoknak.** A stockholmi vöröskereszt konferencián, melyen az ellenséges országok delegátusai részt vettek, sikerült megállapodni a hadifoglyoknak küldendő könyvek kérdésében. Nálunk ezzel a feladattal, vagyis a közvetlenül a hadifoglyokat gyámoltató bizottságot bízták meg. A stockholmi konferencia határozatainak értelmében a hadifoglyok megfelelő olvasmányokkal kétféle módon láthatók el: egyes fogolytáborokba küldendő kisebb-nagyobb könyvtárak és egyes hadifoglyok címére küldendő könyvek útján. Mind a két esetben csak 1913-ban vagy azt megelőzően megjelent könyvek küldhetők. E tilalom nem vonatkozik régebbi szerzők munkáinak újabb kiadásaira, tudományos, műszaki és egyéb tankönyvekre. 1913. után megjelent képes folyóiratok, továbbá olyan könyvek, amelyekben vonatkozás van a háborúra vagy a politikára. A továbbításból feltétlenül ki vannak zárva. Egyes hadifoglyoknak csak egészen új és csak fűzött könyvek küldhetők. A cs. kir. hadügyminiszter rendelete értelmében a magyar szent korona országainak területéről az ellenséges külföldön levő hadifoglyoktáboroknak vagy egyes hadifoglyoknak könyveket csak a Vörös Kereszt Egyesület Hadifoglyokat Gyámoltó Bizottság útján (Budapest, IX. Üllői-ut 1.) lehet küldeni.

Szerkesztői üzenet.

Dolfska. Nem közölhető. Ebben a mai szomorú világban nevelésségé senkit sem tehetünk. — K. E. Köszönetük tárcsát. Valamennyit közöljük. Nincs okunk, hogy lapunkban helyet ne adjanak a kedves soroknak

Szeretettel adományokat kér a Hadsegélyező Hivatal!

Átvettél különítménye, IV. Váczi-utca 38. sz.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržanja novinah, se imaju poslati na ime urednika v Csáktornya.

Izdateljstvo: kajžara Strausz Sándora kam se predplate i obznane pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučli, prvi list za pak Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Predplatna ošna je:
Na čelo leto . . . . K 10—
Na pol leta . . . . 5—
Na četvert leta . . . 2-50
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlastnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Suradnik:
SRÁY FERENCZ.

Naši i nemški šeregi se dobro držiju vu Bukovini i Galiciji.

Rus se boji generala Hindenburga. - K novim velikim bojom se pripravlaju ruske čete. - Taljani su vpešali. - Vitežtvo kanižkog 48-og regimenta. - Naši replani sedemnajsti put ober Venecije. - Francuz, pak englez nemre nemce nadvladati na francuzkim frontu. - Rumunj je miren. - Naših šeregi zjedinjenih neprijateljev su pri Salonikiju biti bili. Magjari, nemci i turčini na ruskim frontu.

Kak stojimo na bojnem polju?

(M. J.) Navalu rusku smo pri Karpatu i pri Galiciji zapostavili. Naši, nemški, turski i bulgarski šeregi se hrabro vojuju, da nebi rus prek Karpate vu Magjarsku dospel. Ovim šeregom je vre za rukom pošlo, da su ne samo zapostavili rusku veliku navalu, nego su prošli tijeden počeli nazaj porinuti ruske šerege.

Nesmemo čekali, da bude rus hitro nadvladan i bit pri karpatskih planinah, ar je rus veliku vnožinu svojih vojnikov skup pobral, da vu Magjarsku more dojt, pak izvun toga med planinama nejde tak lahko naprej, med tem neprijatelje vun izpehavati iz planinah i velikih sumah. Ako nebude friško islo, s tem bude sigurneša naša navala.

Vu prošlim tijednu su naše čete prevzele vu Bukovini Magura zvanu 1500 metrov visoku visinu, gde su 600 rusov položili i dvē mašinastih puškah od njih odzeli. Nemški šeregi su pak prevzeli vu Bukovini Kreta zvanu visinu, koja je 1300 metrov visoka i vnoغو rusov položili. Vu drugih městih, gde su rusi probali naprej dojt, svigdi su biti bili.

Nekakva tišina je postala vu novo vreme na frontu pri Galiciji i Bukovini. Kak da bi rus previdel, da vu ovom mestu nikaj nebude mogel napraviti s našimi i savezničkim šeregi. Francuzke novine nanukavaju ruse, da bi s čim predi kakov uspeh dostigli kre Galicije, da nebi Hindenburg nemški general opet kaj izmislil, pak počel proti rusom. Medtem je ruski car generala Ruskija imenuval za jednu stranku svojih armadijah, drugu stran pak je ostavil vu ruki generala Brusilova.

Nekaj se kuha pri ruskoj, ali i pri našoj vojski, zato moremo se nadjati, da budemo opet važne i Bog daj, da za nas jako dobre glase čuli. Ako bi gospodin Bog dal, da bi ruse vezda opet onak zbil, kak jih je lani 2 ga majuša pri Gorlice zvanom mestu general Hindenburg i Mackenzen zbil, onda bi se jako približavali k miru.

Vu Taljanskoj od kada smo taljanom prepustili porušenoga Görza, taljani nikaj nemreju naprej. Naši vojniki jih med planinama čekaju, pak ako se podufaju taljani med brege, naši vojniki jih taki odiraju. Vu prošlih dnevih se je osobito nagykanižki 48-mi regiment izkazal, koj je jako zbil taljane. Nadzapovedništvo naših šeregov je vu svojoj naredbi pohvalilo ovoga regimenta. To se i nas medjimurce tiče, kajti naši sini takaj vu tem regimentu vojuju.

Naši replani su opet, ober Venecije letali, bombe hitali doli i vnoغو kvara napravili taljanom. Željeznice stacije, fabrike za municije, vnoغو drugi zidine su naši replani porušili i vužgali. Naši replani su do vezda vre sedemnajstput pustošili Veneciju.

Na francuzkim frontu su svaki den nove i nove bitke. Kak znamo, englez je s velikom vojskom pomagat išel francuzu, koj je vu stiski bil. S velikom jakostjom je navalil na nemce. Ali nikakvoga znamenitoga napredka nije mogel dostignuti. I sami francuzi i englezi su osvedočeni, da nemce nebudu mogli iz Francuzke i Belgijama iztirati. Da nemcom na francuzkoj fronti dobro ide, tomu je i to jeden dokaz, da je nemški cesar iz francuzkog fronta vu Berlin odputoval.

Rumunji su si premislili, da bi snami se vu boj pustili. Od kada vidiju, da rusi nikaj nemre s nami, njihove novine su tihe i mirne počele biti. To se zna, da jih rus vabi, ali tulko pameti i rumunj ima, da se nebude gibal. Da s nami vu miru hoće ostati, tomu je opet znamenje, da se vezda naša vlada pogadja s njim za njihov letošnji žitek, kojega k nam i vu Austriju dovažali.

Iz balkanskog bojnog polja dobivamo znamenite glase. Kak nam je poznato, francuz, englez i taljan su svoju vojsku poslali vu grčki morskari varaš Saloniki, da bi prek Grčke navaljili na bulgarske i naše šerege, kajti su naši i bulgarski šeregi prevzeli Srbiju, Črnugoru i Albaniju.

Vu prošlim tijednu se je počela navala zjedinjenimi francuzkimi, englezkimi, taljans-

kimi i još ostalimi srbskimi četami. Ovi šeregi su vu prošlih dnevih biti bili. Bulgarski i nemški šeregi su prevzeli i odzeli Biklista i Banica zvano od naših zjedinjenih neprijateljev, nadalje odirali su srbsku vojsku od bregov, koji se nahadaju pri Prešpa zvanoj mlaki. S tem su nemški i bulgarski zjedinjeni šeregi vre vu 100 kilometrov dužini vu Grčku zemlju dospeli.

Grki moraju mirno gledati, kaj se vu njihovim orsagu pripetća, ar se nečeju nam, nemcom i bulgarom zamérili, da nebi tak obhodili, kak je Belgium obhodil, kojega je nemec osvojil i kralja njim odiral, ar nije hotel vu miru biti. Veliki upliv je ov dobiček naš i saveznikovih naših na rumunje, koji se bojjaju, da nebi vu njihov orsag vdrli na jednoj strani njihov sused bulgar, a na drugoj strani mi, koji smo jim takaj susedi. To bi se taki pripetilo, ako bi on svoju vojsku rusom na pomoć dal.

Čeli svet je znat željen je li bude iz Amerike velika, pod morjem plivajuća ladja Deutschland zvana vu Nemsku doplivala? na koju čeli šereg englezkih i francuzkih ladjah vadasi. Najnoviši glasi veliju, da je ova velika trgovačka ladja vre vu Bremu zvani nemški varaš doplivala s vnoغimi trgovačkim robami, ali nemci nečeju svētu još naznaniti ovu njihovu novu pobjedu.

Vu Budimpešti se je letos opet svelikimi svečanosti obdržal den Svetoga Štefana, prvoga magjarskoga kralja. Ruku svetoga Štefana su takaj na prošeciji nosili. Vu ime kralja nazočen je bi Albrecht Ferenc nadherceg tak pri cirkvenoj svečanosti, kak pri prošeciji, koju je hercegprimsaš vodil. Na svečanosti nazočni su bili: vlada svojimi ministri, više biskupov, generalov i vnoغو jezer ljudstva i vojničtvo. Nadherceg Albrecht Ferenc je vu ime prisutnih putem brzojava pozdravil Njegovoga Veličanstva kralja, koj je pozdrav takaj po telegrafu zahvaljil. Njegovo Veličanstvo se je vu svojem telegrammu sledecimi reči zahvaljil:

„Vu ime onih meni poslano zavereenje, koji su pri prošeciji desnu ruku Svetoga Štefana pratili, iz srca pošiljam moju zahvalju.“

Na tem dnevu, na kojem se spomen prvoga apostolskoga magjarskoga kralja svetkuje, s mojim vernim magjarskim narodom skupa prosim Svemogućega, da bi i na dalje svojom milostjom sprevedjal za pravicu se vojujuće naše serege, da bi oni za moje narode izvojevali blagoslov srećnoga mira! Ferenc József:

Lépi su to réci, iz kojih je viditi moći, da našem staromu dobromu kralju mir svih njegovih narodov na srcu leži. Bog ga poživi! i daj Bože, da bi se njegova želja s čim predi dopunila!

Néje treba se bojati Romanije.

Iz Romanije jedan dan ostreši, drugi dan mirnesi i tiheši glasi se čujejo. Čela Romanija se méša, kak čmela vu košo i nišci nezna, kaj se bude pripetilo, ili se bude Romanija proti nam gori stala ili né. Nigdar stak velikom moćjom je né delala ona paklenjska mašina, stere mašine kotače antanta vu Bukareštu stanujući diplomatušij goniju s pomoćjom Take Jonescu i Filipescu rumunjskih ablegatov. Denes vu ovi zmešariji još néje znati šteri glas bude jakši: on, koj vu boj hoće na hujstiji Romaniju, ili pak on, kaj na tréznju pamet poslušja. Vnogo glasov svakojačkih, istinite i folišne smo čuli od toga, kak vozi Rusija vu romaniju municiju, kak se Romanija k boju pripravla, kakve ministarske rasprave su bile, kak se je Bratianu korman naravnal tajoo s ruskim kormanom, kakve rasprave trajaju med romanskom i ruskom soldačkom zapovedničtvom i to sve one romanske novine razglavavaju med romanskim narodom, koje antant dobro plaća. Ove novine pišeju, da došla je minuta, kad se Romanija zesvim skupa prodati more antantu.

Istina, da nepotrěbno nam je iskati zroka, al je došla već ova minuta Romaniji ili pak je samo jak vruća želja antantu, da Romaniju vu boj natira, bez koje, kak antant misli, nemore preobladati centralne orsage. Néje nepoznato ovu gulenju, jerbo već smo nekaj takvoga preživili vu ovim boju onda, kad je antant vu Talijanskim počel karte méšati, da talijane proti nam sběsi.

Vu ovi minuti neznamo, ali antant bude mogel tak zdělati Romaniju, kak je onda Talijansku. Samo tuliko znamo, da proti ovi peklenjski igrači dobro smo pripravnj, kakov gud veter bude spuhnol iz Romanije. Naše dušno spoznanje je čisto kak kristal prama romanski kraljevini. Nigdar smo jedno zločesto réč né rekli proti Romaniji, nigdar smo né s njom zločesto baratuvali. Svrho toga mirno moremo pustiti na romance, naj sami odlučiju, kaj hoćeju napraviti i pred nami zabadať mala antant onoga črnoga vruga na stěnu, koj se tak zove: Romanija s antantom bude se vu boj pustila.

Dobro znamo, da jedenput je već antant stakvom špekulacijom propal, kad su vu Parisu i Londonu tak mislili, da odmah nas žive poždereju, kad još jedna vlada se zdigne proti nam. Mislili su, ako nas Talijanska bez duše izda i odzaja se navali nanas, onda odmah nam bude skradnja vura.

Talijani, kak hudi cucky navalili su se na Austria-Magjarsko. Pak kaj se je pripetilo? Za par tijeđnov čela Rusko Poljsko je nam i našem savezniku vu rukah bila. Ako to sve vidi i zna Romanija, ako zna, kaj je počekalo one male države, koje su se an-

tantu vu ruke h'ile, pak itak se k antantu preklopi, to mu se samu Romanija bude žuhko plakala. Svaki je svoji sreći kovač. Néje to naša briga i ne moramo si mi nadtem glavu trti, kaj je bolše Romaniji. Vu ovim dugovanju necemo mi zadnju réč zrećti. Naj Romanija gledj, kakvo sreću bude postigla, na oni strani, gde antant stoji.

Romanskoga banka direktor je tak rekel, da minuće tijeđne Romanija jako bližu je bila toga, da se vu boj pusti, ali denes je dalje od toga, kak je druga bila. Svrho toga je né počela augustusa meseca šerege skupljati, barem su to predi već odredili. Oficirom su podugšali urlauba i svrho toga jako javčeju one novine, koje antant plaća. Javčeju, jerbo opet se je njihova senja prehitila i Romanija néje se vu boj zmešala. To je samo jedna komedija bila, kakva je već i pred dvemi létmi bila.

Jeden glasoviten romanski političar pak sam veli, da Romanija nigdar je né dosta municije imala. Romanski šereg jako lehkó dva tijeđne postrěla municiju, od rusa pak nemore tuliko municije dobiti, da bi više mesecov mogla boja tirati.

Ravno zato spametneši romanski poglavari, koji ne glediju na to, kaj je sve antant Romaniji obećal, neg glediju kaj bude hasnoviteše Romaniji, ovi tak misliju, da ovu pripravlanje k boju, nebude zato od denes, do zutra Romaniju vu boj natiralo.

Razmi se, da antantu se nedopada takva politika, koja zastavlja Romaniju, jerbo antant i to zna, da centralni orsagi nebudo dugo to terpeli, da zanaveke jim jedna oštra sablja visi ober glave. Jedenput i centralni orsagi budo zahtěvali od Romanije, naj pokaže svoj istiniti obraz.

Vu Romaniji odmah se je sve potšilo, kad su počeli, da vu Beču jako važne rasprave trajaju. Svrho toga oni romanski poglavari i političari, koji su nam prijatelji tak misliju, da Romanija, barem ju jako hujstiju proti nam i jako ju plašiju, itak neutralna bude ostala.

Romanija nigdar je né tak moćna bila, da bi odmah na dveju fronti mogla boja tirati, proti nam i proti Bulgariji. Od Romanije néje treba se bojati.

SVAKOJAČKE NOVOSTI.

— Nazad je došla Deutschland ladja. Iz privatnoga mesta došel je glas, da glasovitna podvodom plivajuća trgovačka Deutschland zvana ladja došla je nazad vu jedno nemško morsko postajališće i to vu Brěmu. Ladja je čisto vu dobrim položaju i sedemnajst i pol danov je napravila svoj put iz Amerike vu Europu.

König kapitan dake slavno je svršil svoj put i dvaput je predri onoga lanca, kojega englezke i francuzke ladje držiju na morju i srećno je spravil nazat dimo ladju.

Šestnajst danov je trpelo, doklam je prvič došel vu Ameriku i samo se jedenput postavil pred Ballimore zvanim morskóm postajališču. Sklala je doli svakojačke hasnovite stvari, za nekoji tijeđen pak su opet napunili ladju s gumijum, nikelom, poštom i zlatom i kad je svega dosta si naklala, lépo je nazat odisla dimo.

Jeden čeli šereg englezkih ladjah je čekalo na morju, da primeju ili pak potopiju ovu ladju. Deutschland pak je lépo medtem toga, doklam su ju neprijatelji na

morju na smrt čekali, došla je lépo bez svake falinge dimo.

Deutschland ladje pajdašica »Bremen« ladja pak sad je na putu proti Ameriki.

— Honvédi i preizi su zavzeli Magura brega. Vu južnoj Bukovini svaki dan je bolši položaj naših vojnjkov. Dugo i vitežki su branili se rusi, ali augustusa 21-ga šturmom su zavzeli magjarski honvédi i preizi od Kirlibaba potoka do Cibó zvanoga mesta ležečega Magura zvanoga brega. Poleg toga rusi su i med vodami stojeće pozicije morali ostaviti i sad zboka moreju nemiriti na Moldava okolici stojeće ruse.

Za bregom Magura više danov je trajala bitka. Kanonéri né su imali lehkó delo, jerbo vu gustoj šumi jako lehkó se je neprijatelj skrival. Itak su za to dobro štrělali. Neprijateljske jarke podjednoma vu ognju su držali, pešički pak su nad tem toga preč svakojačkih zaprekah došli. Sprvim šturmom su neprijatelja vu dekunge porinuli. Rusi su pomoć dobili i opet na starim mestu su se zadržali. Medtem toga nove čete su splazili na srahovitni brěg. Honvédi i preizi jedno vrěme su splazili na brěg i strahovitni šturmom pretirali su neprijatelja iz dekungov.

Vu ovoj bitki su rusi nekakve nove ručne granate imali. To su englezki granati, koje néje treba hitati, neg koturali. Tak je moći ove granate složiti, da onda eksploděraju, kad što hoće. Né su vekši, kak je jedna dobra jabuka. Oni vojniki, koji ove granate imaju, na lévoj ruki remen nosiju, koj je tak preparėran, kak od šibic skatulja. Na ovom remenu vužge granata i onda odkotura ga, kak kuglju.

— Jezero osobah na kvadrat kilometer. Wiegand amerikanski novinar od zapadnoga fronta ovak piše:

— Pred četirinajstemi dani sem bil na zapadnom frontu i od poštam su francuzi tak rekuć nikam, englezi pak jako malo napré došli. Sedem tijeđnov traja ova strahovitna krvoločnost, pak francuzi i englezi poleg svega toga komaj su devet kilometrov stisnuli nazat nemce. Tridesetdva kilometrov je dugi ov front i samo tam su mogli malo nemce nazat stisnut, gde je front najvužeši. Skorom dva mesece englezi i francuzi samo po priliki 150 kvadratkilometrov su mogli od nemcov prevzeti. Za ov mali falaček zemlje alduvali su najmenje petstojezer vojnika. Dakle na svaki kvadrat kilometrov više, kak jezero mrtvih je došlo. Ako bi sad francuzi i englezi na svaki kvadratkilometre, kojega nemci još vu francuzkim vu rukah imaju, jezero mrtvih alduvali, onda ravno tri milijun mrtvih bi bilo. Tak veliko svotu pak niti najvećša i najmoćneša vlada nemore alduvati.

Savezniki lehkó budu još vu jednom ili drugom mestu malo nazat stisnuli nemce, ali na to nesmeju misliti, da predereju nemškoga fronta.

Nemci navěk napré glediju, poleg toga za frontom navěk druge dekunge delaju, koji tak zglediju, kak jeden moćen festung. Svigdi takve dekunge delaju pod zemljom, do kojih nikakve bombe nemoreju. K tomu pak droti su na tristo metrov šerinjavi na pleteni. Ove dekunge nemci svaki dan popravljaju, barem je još jako dalko vrěme, da bi je nicali.

Nemci vu broju su puno slaběši, kak

sveznik, također i manje stukov imaju. Tak veliju, da englezi do vezda 34 divizije, dakle šeststo jezer vojnika, francuzi pak 12 divizije su poslali vu ogenj.

Nemci vu tem su jaki, da svigdi skrite rezerve imaju i navék je za vremena moraju tam poslati, gde je ravno sila.

— **Üxküll je ruski Verdün.** Nemci već nekoji mesec divjo bombardiraju Üxküll, jerbo ovdí bi radi prék Düna vode vdrli. I tak se vidi, nemci bi radi prék vode ovdí, jerbo Üxküll je jedno jedino mesto, gde celi nemški šereg prék Düna zvane vode more dojtí Üxküll je ravno tak važna pozicija rusom, kak je Verdün francuzom, jerbo ako ovdí nemci prék vdereju, onda je taki jim vu rukah R'ga varaš.

— **Bulgarci napredujeju vu Grčkim.** Pottam, kak su bulgarci Florinu zadobili, počela se obćinila navala. Do vezda su samo negdi na mestah napredovali bulgarci, kak naprimer pri Florini i Doiranu, ali sad na celim macedonskim frontu su se navalili na neprijatelja i celoga fronta rivaju nazat proti Szaloniku.

Bulgarci su zadobili Demir Hisar varaša, koj od Szalonike 80 kilometrov na ishod ni sever stoji, odovut na poldan pri Szeresz varašu zbili su bulgarci neprijatelja i englezke čete pretirali su prék Struma vode, koja je na ovoj oklici najveksa zapreka bila. Ravno vu ovom vremenu jeden drugi bulgarski šereg proti Kavali je napredoval, dakle i poleg morja tešćiju nazat engleze i francuze.

Na zapadnom krilu, od Florine na jug, bulgarci su napré došli i odrgli su srbe od Albanije i vu ruke jim je došla od Monasztira prék Vodena vodeće železnica. Antanta šereg se je prestrasil od bulgarske ofenzive i na celim pol kola se nazat vleče proti Szaloniki.

Vu Grčkim i Romaniji jako se dopada bulgarsko napredovanje.

— **Kak napredujeju francuzi?** Jedne francuzke novine pišeju, da sad samo one lukoje, koje granati i bombe skopaju s jarki skup svežeju. Tak francuzi, kak i nemci poleg toga negda jako hitro moreju dekunge napraviti. Francuzi navék najbolše dečke pošleju napré s mašinpuškami, koji presećti moraju, da se nebudu predali i da doli strliju onoga pajdaša, koj bi se predati štel. Sad su već prestali stari jarki i vojniki vu onih luknjah harcujeju, koje granati skopaju. Tak živiju po ovih luknjah, kak divjaki. Na četirije plaziju od jedne luknje, do druge, negda pak više vur dugu čusiju nuter tak, da se niti ne geneju. Poleg toga jako je tešku plezérce skup pobrati.

— **Ruski plan proti Lembergu.** Ruske soldacke novine pišeju, da ruski šereg nebude se pred Lembergom vu boj pustil. Rusko soldacko zapovedništvo hoće Lemberga zadobiti, ali neće svrho njega vekše bitke imeti, neg dalje hoće tirati proti Stanislau i Brody početu ofenzivu. Poleg toga varaša bi od juga i od sevra obkolili i tak bi presilili austria-magjarsko vojništvo da ostavi varaša bez bitke. Ove ruske novine pišeju nadalje, da to je jako lépo i spametno napravljeno na papiru, neg kak bude na lice mesta, to se nezna, jerbo austria-magjarski šereg pred Lembergom i okolo Lemberga izbilja jako moćne dekunge, tvrđovine i pozicije ima.

Mi znamo, da celoj ruskoj ofenzivi to

je cilj, da prék Lemberga opet vu Karpate vdereju.

KAJ JE NOVOGA?

Pësma mladih dëvojkah.

Kaj se pripetilo? kaj se dogodilo?
Da se dëvojkino srce restužilo?

Svi, svi dečki mladi v devetnajstom letu,
Morali su iti v varaš na vizitu.

Na to prosim lépo jako japeka dragoga,
Da z vojničtva zkupi goluba mojega.

Kaj se on nej peljal v pisanu Kanižu,
Bolje, da nej videl to cesarsku hižu.

Vnoga dëvojkica tak si premišljava,
Gospodin Boga na pomoć zazava.

Istina, da treba dečkom kralja služiti,
Ali jaj je svakom muštranje se navéti.

Ti mačkovsko selo, kak buš prazno stalo,
Za tu žalost bude svako dëte znalo.

Daj mi dragi rubca, kaj si oči zbrišem,
Da si dalje ovu pësmicu napišem.

Ar je moje srce jako ve boleče,
I za tobom dragi žalostno se plače.

Kaj te ja nam mogla dragi već ljubiti,
Moral bum te z svojeg srca izpustiti.

Žalostno je meni vu mojoj mladosti,
Ali kaj si hoćem sirota pomoći.

— Vidiš draga moja, drugač nemre biti,
Kaj bumo se mi dva morali reziti.

— Svaka kita vehne, ka korena nema,
Tak i ona ljubav, ka goluba nema.

— Mi smo se peljali kre legradske gore,
Tam smo zadnjič vidli lépo Medjimurje.

— Naši oficiri Boga su molili,
I nas, njivu decu vék su batrivili.

— Naš presvétli cesar se po Beču šeče,
Za svoje junake pozabit se neče.

Nyirvölgy.

Kovacsics Treza.

— **Demal paša vu Galiciji.** Tursko-ga šerega zapovednik vu Galiciji je Demal paša.

Vu Perzsijsi svi mohamedanci su proti rusom. Perzsijski korman odredil je stanovnikom, da naj se s oružjem proti rusom braniju. Svi mohamedanci s turcini deržuju. Kermadzsa i Kurdintana stanovniki također su proti rusom.

— **Lemberg je ně vu pogibelju.** Gazeta Porauna zvane novine pišeju taki na prvi strani, da Lemberg je ně vu nikakvi pogibelji i opomina slatovnike najmirni budu i naj se nikaj ne plašiju, neg mirno naj čekaju dojdućnost.

— **150 jezer turčina pred Lembergom.** Vu London je jeden novinar telegrafiral, da pred Lembergom jeden jaki turski šereg stoji. Telegrafiral je nadalje, da ov šereg stopetdeset osobah broji i s naj novešim oružjem je oboruženi.

— **Antant i Romanija.** Ruske novine pišeju, da vu Romaniji opet se je čisto premenil položaj, već je jako malo onih, koji bi podsiroma boja šteli imeti. Soldački posli opet nazat tak trajaju, kak i vu mirnim vremenu. Vu Romaniji opet su centralni orsagi preobladali antanta. Poleg toga ruški korman već neće Romaniji municiju pošilati, jerbo previdel je, da na Romaniju nemore računati.

— **Sarrail vu zločestim položaju.** Egli švajcarski brigadéros piše, da Sarrail francuzki general puno je vu bujšim položaju letos kak je lani bil. Sarrail je k Saloniki prekanfani. More strabo biti, da mu bulgarci pretgneju pute, od Salonike. Bulgarci jako dobro su ponucali mirno vreme i vu najbolše pozicije su se spravili. Vu ovim istim vremenu pak antanta čete strahovitno vnoغو terpele od zločestoga vremena i od svakojačk'ih belegov. Bulgarske šerege su spunili s onimi mohamedani, koji su do vezda ně morali soldaciju služiti.

— **Svigdi zadobiju bulgarci.** Pri Struma vodi od leve strani odlučnu bitku su bulgarci zadobili i štëm su samo šestdeset kilometrov dalko od Salonike. Ovdí su antanta već glavni šeregi bili vu ognju. Sarrail generala francuzke čete su ovdí bulgarci odlučno zbili. Od Bukovo mlake trideset kilometrov je dugi front i na celim frontu su bulgarci ostali gospoda, francuzi su jako žurno na zapad retirirali. Negdašnji srbski-grčki hatar je bulgarcom vu rukah, također i N'že Planina zvani brëg, na kojem je najvišea planina Kamakcsalau, koja 2517 metrov visine ima.

Zadobili su bulgarci Gornicevo selo i štëm su monastir-salonické železnice polovicu zadobili. Od Florine begući šereg ovdí je drugoć jako bit bil i zalem srbi žurno se vlećeju nazat proti Vodeni. On grčki falat zemlje, na kojoj se je Sarrail predsiloma nastanil, već je čez polovicu bulgarcom vu rukah.

— **Bulgarci vu Serresu.** Serres je najvažnesi varaš bil vu balkanskim boju, kojega su grki od turčinov odzeli. Serres ima vu mirnom vremenu četerdeset jezer stanovnika. Francuzi su žurno odbežžali od Struma vode i žuriju se proti Nigrita varašu. Kak su francuzi pobegli, Serres je kapituliral, vu kojega su odmah bulgarci ulazili. Serresa stanovniki jako veselo i radostno su prijeli gori bulgarske čete i komaj su čekali, da se rëšiju francuzov.

— **Na bessarabinskoj granici.** Sve romanske novine jednako pišeju, da rusi dan i noć velike i moćne tvrđovine dëljaju na bessarabinskoj granici. Kišenevski korman sve žene i mužkarce od sedemnajstoga leta, do petdesetpetoga dal popisati i sveje vu Bessarabiju natiral na soldacko delo. Svaki najkesneše augustuša dvajsetoga se je moral javiti. Težake vlaki su vozili vu Bessarabiju. Tak mužkarci, kak i žene jednako plaču imaju, na dan dva rubele i petdeset kopekov dobiju. Vu ime košte dvajstiri kopekov dobiju. Koj se proti tomu stavi, njega odmah vu S.beriju pošleju.

— **Francuzki minister i boj.** Francuzi su opet strahovitno straho pred zimskim bojom. Francuzki šereg je već neodnemogel i francuzi jako su srditi, da sad na tretjim frontu na Balkanu moraju krv prelevati. Francuzki korman prositi hoće engleze i ruse, da na par mesecov francuzkoga šerega, koj je strahovitnoga zgubička imel, vu rezervu pošleju, da se tam počine i da se tam prepravi na zimski boj. To se francuzom nikak nedopada, jerbo Briand ministerprezident odlučno je obećal orsagu, da pri Somme vodi je zadnja ofenziva i po ovoj ofenzivi zaključitju boja i na nikakvi način nebude još jeden zimski boj. Briand je opet i podrugocć rekel vu francuzkim saboru, da něje segurno, da još jeden zimski

boj bude Moči sa nadjati, da još ovo leto konec bude krvoločnosti.

— **Magjari, nemci i turčini na ruskim frontu.** Naša službena prijava sad prvić se zmisli i svrhu turčinov, koji su na ruskim frontu. Već smo pisali, da turški šeregi budu došli na ruski front, koje su Bothmer generala šeregu preklonili. Već su tam također pokazali turčini rusom, da se ne prebojiju svoje tenje. Slavno su nazat zbilji više ruskih navalih. Drugač pak nikaj važnešoga ne se na severnim bojnomo polju pripetilo.

Vu Bukovini naše čete pomalem napreduju i višeput su krvavo nazat zbile ruse. Böhm Ermolli generala šereg je već više danov vu miru. To pak samo svrhu toga more biti, jerbo rusi zadnje tjedne strahovitnoga ljudstva su zgubili i sad moraju čekati, doklam opet rezerve dobiju s kojimi čete i regimente opet spuniju, jerbo predi nikud- nikam nemoreju.

— **Vuniščena Bertier brigada.** Bolgarsko soldačko zapovedništvo javi aug. 22 ga: Vu Struma dolini do kraja smo sbili neprijatelja. Na desni kraj vode je od bejzal. Na čeli okolici vnožina mrtvih je ležalo. Do vezda prek šeststo mrtvih smo na brojili. Vnogo mrtvih oficirov smo našli. Osem mašinpuških i nezmerno municije smo zaplienili. Stodevetdeset francuzov smo zarobili, mednjimi četiri visoke šarže oficirov. Da smo do kraja sbili neprijatelja, to se iz toga vidi, da čela okolica puna je spuskami i svakojačkim drugim blagum.

Jeden škadron kojenikov do zadnjega človeka smo postrělali. Zarobljeniki povēdaju da s vun Bertier brigade i jeden regiment englezov je bilo vu boju.

Doleze'li seli pedeset francuzov smo vlovili, pedeset mrtvih pak smo pokopali. Pri Vardar vodi vlovili smo jedno čelo neprijateljsko diviziju i više mašinpuških nam je vu ruke došlo. Ovdí su francuzi stosedemdeset mrtvih ostavili. Neprijatelja dalje proganjamo.

— **Bitke vu Kaukazušu.** Zadnje turške prijave tak govoriyu, da ruse šestdeset kilometrov dalko su pretirali. Vu Peržiji pak svigdi tijam do granice su ruse pretisnuli. Rusi su već i Teheran glavni varaš ostavili. Da turčini tak slavno bijeju ruse, tomu je i to zrok, da su rusi iz Kaukazuša vnogo soldačije vu Galiciju i Volhyniju morali poslati. Najmre pak vnogo štukov su morali odonut vkraj zeti. Iz toga opet to vidimo, da su rusi nezmerneoga zgubička imali vu Galiciji i Bukovini i samo tak moreju regimente spunjavati, da iz drugoga bojnoga polja moraju soldačiju voziti.

— **Ruski zgubiček pri Zlota-Lipi.** Rusi sami javiju, da Cserbatšeff generala šereg zdvojeno vojuje pri Zlota Lipi. Vu čelim boju ovdí su rusi naj više krvi morali preljeti, doklam su prek Zlota Lipe došli. Cserbatšeff generala šereg na samoci je stal i vu našim strahovitnim ognju nezmerneoga zgubička je imel. Ali rusi nemariju i po siloma hočeju ovdí našega fronta nazat stisnuti. Krv na potoke teče, ali zato itak nečeju rusi odvinuti. Svaki dan po desetput je tiraju na šturmu i čeli bregi stojiju iz mrtvih. Rusi sami strelaju svoje vojnike, ako nečeju na šturmu iti.

— **Bitke na čelim grčkim frontu.** Srbi i bulgarci vu veliki bitki stojiju

okolo Florine. Najmre pak kanonērska bitka je zereča. Na Doiran liniji pri Belesini takođerj velika bitka traja. Francuzke i englezke čete zisle su se s bulgarci i odmah su se vu bitku pustile poleg Serresa tijam do Barakli-Djumaja.

Bulgarci vpetek su samo deset kilometrov dalko bili od Kavalie, na večer pak su već ulazili vu varaš. Grčke čete zapoved su dobile, da odmah se naj nazat potegneju, kad bulgarci dojdeju i nigdi se nesmeju proti staviti. Cvilski činovniki svigdi vu službi ostaneju. Grčki korman i nadalje hoče neutralen ostati i ravno zato centralnim orsagom tak dopusti po orsagu operirati, kak i antantu.

Bulgarske čete već su zadobile Kastoria i Korica varaše. Na pol službeno javiju, da i bulgarskoga šerega Mackensen general vodi.

— **Sacharov general proti Lembergu.** Naj vekše vdiranje je opet na južnim krilo bilo. Opet su probali, da proti Lembergu vdereju, ali nigdi su ne mogli naprē dojtí. Bitka na dvanajst kilometrov široki liniji med Perelnik i Pianika mestami je trajala. Ruski kanonēri nezmerno municije su ponucali i više vur dugo su strělali na naše pozicije, da je širom rezstrělaju. Magjarski i nemški kanonēri vu bolši poziciji su stali i izvrstnosu strělali ruse, kad su na šturmu išli. Poleg Manajova rusi su vdrli vu naše prve jarke, ali potlam opet su je jako kervavo vun zbilí. Magjarski i nemški vojniki vtekali su se koji budo bolje ruse nazat sbili, koji su vu veliki čopori išli na šturmu. Naj izvrstneše su vojvali 12 komaromski 72. požonjski pešički regimenti

— **Hervē zahtēva Lemberga.** Hervē sključenami rukami mило prosi ruse, da skim: predi naj zavzemeju Lemberga i to denes rajši, kak zutra, jerbo vu Varšovi jako bi se tomu veselili Brusilov još nikaj takvoga neje napravil, da bi polake rezveseliti i batriviti mogel. Poleg toga, veli Hervē, lahko se budo polaki od Ruskoga odtrgli i k centralnim orsagom se budo preklonili. Nadalje špota Brusilova, da se tam navalil na neprijatelja, gde je naj jakši i gde ga nemore preobladati.

— **Deutschland je dolazil.** Pisali smo, da jedna nemška, pod vodom plivajuća trgovačka ladja, tak zvana Deutschland je u Ameriku ulazila i stēm pokazala, da englezki blokad je njoj ne u putu. Vezda je ova ladja srečno nazaj dolazila u Brēma i opet pokazala celomu svētu, da nemška znanost, jakost i strpljivost je prva na svētu. Ova trgovačka ladja je iz 4200 morsko milja samo 100 milja daleko hodila pod vodom. Od ladje mašine su izvrstno delati na celim putu. Krej lednjake je ladja ne hodila. Augustuš mesec 23 ga dana postlie podne je Deutschland na Weser grio poslati. Na ladji je sve u redo bilo. Juliuš mesec 10 ga dana je prispjetila u Baltimore (Amerika) postajalište i augustuš 1 ga je započela svojega puta prama Europi. Petsto tonna (iliti 5 jezer metercent, petstojezer kilogramm) niklina i gumia i dvē million frank zlata je sobom donesla iz Amerike. Črez 22 danov dugo je ova ladja putovala na morju, i barem su englezi i francuzi više ladje proti njoj mobilizovali, ipak je njim vadasia ni došlo za rukom. Ne samo u Nemškim orsagu, nego i na celim svētu ne-

utralni državi se tomu jako veseliju. Nemška znanost je vezda pokazala, da engles je ne gospodar na morju. König kapitan, koj je ovu ladju vodil i marineri budu brčtas od Vilmoš cesara odlikovani, a čeli svēt pak njim sreću pošle.

— **Potopleni ladji.** Erix i Dia svane talijanske ladje su aug. mesec 22-ga dana s torpedom potopile.

— **Ar je ne mogel vojniki biti.** Turkas Demeter aradmegejski tōzmiški gada je na zeltu urlauba dobil i dimo došel iz bojnoga polja. Njegov šestnajst godišnji Todor zvani sin na to je prosil oca, nek mu da sloboštenje, da se dobrovoljno najavi pri soldačiji. Otec je uzkratil svojemu sinu ovu prošnju, na kaj se je mladić u vratu obesil i umrel.

— **Talijanski kralj u Görzu.** Jedne švajcarske novine pišeju, da je Viktor Emanuel talijanski kralj višemi ablegatemi u Görz dolazil. Kralj je pogledal varaša i popital je, kakve odredbe su napravili, da se varaš na novoma gorizidje.

— **Kavala varaša, kak iz Genfa javiju,** su bulgarci osvojili. Kavala u Grčkim orsegu, krej Egei morja leži.

Pozdrav iz tabora.

Najpredi poglednem na široko nebo,
Te pak počnem pisat ovo pismo malo.

Lēpo te pozdravljam Medjimurje malo,
Koje je vam dragim sve prazno ostalo.

Ja se vam spričavam japek i mamica,
Tulikajse tebi draga flolica.

Kak sem te ostavil, je mesec deseti,
S kom sem živel lēpo vu radosti zadosti.

Vezda ti pak stojim v šumici zeleni,
Kakti ružin cvētek, koj je povehjeni.

Imaj potrpljenje još jen mali časek,
Morti bu ti došel kakov bolši glasek.

Mi mladi vojniki jako vojujemo,
Al da vnogi zmed nas ovdí ostanemo.

Vnogoga pokrila ta črna zemljica,
Grobeka obrasla zelena travica.

Čudaj sprekoznujem ove črne noći,
Vnogi put si zbrišem svoje suzne oči.

Ar me za te draga jako srce boli,
Koja si mi bila navēke povolji.

Ve pak vēke stojim pod tem vedrom nebom,
Bog zna, gda bum imel veselje ja s tobom?

Drugo se ne čuje, vėk ruse strělati,
Na nas mlade dečke šrapnele puščati.

Naši kanoneri njim pak povračaju,
Al za naš »rajvonal« rusi ništ ne znaju.

Tak bi radi znali, kako mi stojimo?
Ali da je nigdar blizo ne pustimo.

Gda pak mi primemo puške svoje v ruke,
Jako prestrašimo nečemerne ruse.

Sve po čelim frontu vėk se veselimo,
Kada malo bolšeg »felvēta« dobimo.

Najte se žalostit vi domari mili,
Ar vu »fōdōzėku« ne smo v pogibelji.

Samo si zazovem: Jezuš i Marija!
Tak odmah prestane d ruske strani sila.

Samo nam Bog dragi naj da prebladati,
Našu domovinu milu občuvati.

Nevéke veselo v šumici vojujem,
S mojim kapitanom Leon Erdődjem.

Kad sem z doma išel, suze sem si brisal,
Ve pak ti bum listek z ruske zemlje pisal.

Véke si zdihavam za tve črne oči,
Ali da si nemrem nikak ja pomoči.

Samo moli Boga vudne i vu noči,
Morti ti pak hoče golub dimo dojtí.

Bog poživi našeg Ferenca Jožefa!
Tulikajše dičnog cesara Vilmoša!

Daj jim Božek zdravo živet ovog sveta,
Ova ruska zemlja bu žalostna ouda.

S tem vojujem dalje po toj šumi ruski,
Tak dugo kak dragi Bog nam to dopusti.

Na bojnem polju. **Habuš Andraš honvéd**
iz Alsó-Mihályfalva.

Urednikova pošta.

Opet smo više popévke dobili od naših poštuvanih
čitateljah tak iz tabora, kak iz doma. Do vezda smo na
novo sledeće prečitali, od kojih budemo naše mnjenje vu
sledječimi izpisali.

1.) **Boj vu Karpath.** (Iz bojnog polja. Sz. B.)
Vaša duga pësma bude dobra za kolendar.

2.) **Pësma vojačka.** (Na taljanskim frontu. B. P.)
Izlazila bude.

3.) **Na bojnem polju.** — Baka dal. — Pës-
ma od ljubavi. (Iz bojnog polja. F. E.) Prva pësma je
jako lëpa. Izlazila bude vu kolendaru. I druga magjarska je
lëpa, ali nemremo ju nucati za magjarski děl naših novi-
nah, kajti vno go drugih magjarskih pësmaš imamo, koje
vre dugo čekaju na štampanje. — Tretju pësma nemremo
vu naše novine deti. Dobro je složena, ali sadržaj pësme
nije za naše novine.

4.) **Pësem iz špitala.** (Lemberg St. M.) Izlazila bude.

5.) **Pësma junačka.** (Szombathely. Rh. M.) Doh-
ra bude za novine.

6.) **Pësem iz Tirola.** (Bottornya. N. V.) Štampati
budemo ju dali.

7.) **Žalostna pësma iz ruske zemlje.** (Mura-
csány G. A.) Dobra je.

8.) **Majuška pësma.** (Kisszabodka. K. M.) Lëpi i
pobožni su redi, koje ste poslali, ali verzusi nisu dobro
vuredjeni. Od vas smo vre i bolje složene pësme dobili.

9.) **Jedna selna pripovest.** (M. B.) Neje dobra
za naše novine.

10.) **V muracsányskom selu kaj se ripe-
tilo?** Od česa vi pišete, nemremo vu novine deti.

11.) **Tužen mladi junak.** (K. M.) Verzusi su
dobro složeni, ali niti jedna misel nije vu pësmi nova. Od
česa vi popëvate, od onoga su drugi vno gi vre prvije pisali.

Na pëdu:

»Najpredi vu nebo visoko poglednem,
Prvije, kak to malu pësmicu napišem.

Bolje, daj me bila zemljica pokrila,
Nego kaj me majka gori odhranila.

Mašina zafučne, s Bogom golub mili,
To te lëpo prosim, listek mi bar pošli.

Devetsto šestnajsto leto se nam piše,
Da se moje srce vu žalosti hiće.

I tak dalje Takve pësme su naši čitatelji vre vno go
puta čitali. Z prvince je dobro bilo i višeput ono isto čita-
ti, ali vezda su se medjimurci vre navoljili takve verzuse,
koje su vre vno gi pu čuli. Človek se i pečenke navolji, ako
jih svaki den jede. Zbog toga za buduće nekaj noveše nam
pošljite. To stoji i za druge, koji nam takve pësme pošiljaju.

12.) **Verš od rata.** (M. B.) Lëpe i dobre miseli se
nahadaju vu ovoj pësmi, ali redi se neslažeju, pak se niti pop-
raviti nedaju.

13.) **Pësma od mladih vojnikov.** (N. A.) I vu
ovoj pësmi nema nikaj novoga, pak niti nije dobro složena.

14.) **Iz ruskog fronta.** (V. L.) Budese popravili dala.

15.) **Iz Taljanske.** (S. B.) Nove miseli se nahad-
aju vu ovoj pësmi, ali redi se ne slažeju, pak se niti pop-
raviti nedaju.

16.) **Brat.** (Stridóvár. D. St.) Dobra je, izlazila bude.
Drugim našim poštuvanim piscom budemo drugda
glas dali od njihovih nam poslanih pësmaš.

St. Andr. Iz ovoga mesta je uredništvo list do-
bilo, u kojem jeden predplatnik tuži se, da je za novine
peneze posal i ipak od njega nje zahtevaju. Nemremo mu
pomoći, jer neznamo, što je on predplatnik, ar ni se je
podpisal. On isti nek nam piše svoje ime, onda mu bude-
mo mogli na pomoć iti.

Svim akupa pozdrav! (M. J.)

GABONA ÁRAK/CIENA ŽITKA

MÉTERMÁZSA	1 METERCENT	K
Buza	Pšenica	41.50
Rozs	Hrż	34.—
Arpa	Ječmen	33.—
Zab	Zob	40.—
Kukorica uj	Kuruza suha	29.25
Fehér bab uj	Grah beli	40.—
Sárga bab	Grah žuti	40.—
Vegyes bab	Grah zmešen	40.—
Kendermag	Konopljeno seme	55.—
Lenmag	Len	70.—
Tökmag	Koščice	100.—
Bükköny	Grahorka	35.—

Egy nyomdász és egy papírkereskedőtanuló felvételik

Strausz Sándor
könyv- és papírkereskedésében, könyv-
nyomdájában Csáktornyan.

MEGJELENT!

Gróf Dohna-Schlodien
a világhírű „Möve“ hajó kapitányának könyve
A „Möve“ kalandjai
Ára 2 korona.

Müde Hellmuth kapitány könyve
az „Emden“ és „Ayesha“
csodálatos, titokzatos útja
Ára 2 kor. 40 fill.

A német „Möve“ könyv 2 nap alatt 100,000 példányban kelt el!

Kapható:

Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvkeresk. Csáktornya.

1461.

Hirdetmény.

Alsódomborui nagyközség előljárósága közhirrre teszi, hogy
a községi

NAGYKORCSMA,

DRÁVAI RÉV,

HALÁSZATI JOG

1916. szept. 3-án délelőtt 10 órakor a községi irodában
megtartandó árverésen haszonbérbe adadni fog.

Az árverési feltételek a községi irodában megtekinthetők.
Alsódomborui, 1916. aug. 17.

Az előljáróság.